

Rada Wykonawcza

Kraków, 9 października 2017 r.

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich

Platforma usług bibliotecznych nowej generacji dla bibliotek akademickich – projekt e-usługa OMNIS Biblioteki Narodowej

System biblioteczny to podstawowe narzędzie pracy bibliotek akademickich, służące do kompleksowego zarządzania całą gamą procesów związanych ze zbiorami tak drukowanymi, jak i elektronicznymi oraz obsługi użytkowników. Uczelnie różnią się posiadanymi oprogramowaniami – ale znaczna część największych polskich bibliotek akademickich stoi obecnie przed koniecznością wymiany przestarzałych technologicznie systemów. Dotychczas użytkowane tzw. zintegrowane systemy biblioteczne nie są w stanie należycie obsługiwać narastających zbiorów, zwłaszcza elektronicznych oraz rozszerzających się usług oferowanych przez biblioteki – np. bibliografii publikacji pracowników, z drugiej strony nie odpowiadają oczekiwaniom czytelników wymagających jednego punktu informacji o zbiorach; zawartości bibliotek cyfrowych, repozytoriów i zasobów otwartych. Utrudnieniem z punktu widzenia ekonomiki organizacji krajowego katalogu zbiorów jest brak możliwości pracy uczelnianych zespołów katalogerów w jednym systemie, co przy obecnym natężeniu napływu wydawnictw jest istotne dla optymalizacji pracy.

Pozyskanie jednego, wspólnego oprogramowania w ramach np. licencji krajowej i utworzenie wspólnej bazy danych dla bibliotek akademickich wydają się być aktualnie najlepszym rozwiązaniem zarówno z punktu widzenia oszczędności wydatków na infrastrukturę (obecnie dane przechowywane są lokalnie, w ramach uczelni) jak i z uwagi na oferowane przez nowoczesne platformy usług bibliotecznych wsparcie dla funkcji wspólnych i otwartość na integrację z innymi systemami zarządzania uczelnią (interoperacyjność).

Odpowiedzią na oczekiwania bibliotek akademickich może być przewidziany do realizacji od 2017 r. **projekt Biblioteki Narodowej E-usługa OMNIS** (wartość projektu 63 359 669 zł; udział Funduszy Europejskich [POPC, EFRR] 53621287,87 zł), którego jednym z zadań jest zakup i implementacja systemu zintegrowanego zarządzania zasobami dla polskich bibliotek w chmurze obliczeniowej w modelu SaaS (Software as Service). Wg założeń projektodawców, po okresie wdrożenia systemu w Bibliotece Narodowej i Bibliotece Jagiellońskiej oraz dwóch bibliotekach publicznych system stanie się od 2019 r. **dostępny do zaimplementowania dla zainteresowanych bibliotek w tym także akademickich**. Zapewnić ma to jego pełna skalowalność, która pozwoli na przyszłe instalacje bez względu na charakter biblioteki i typ gromadzonych w niej materiałów. Biblioteka Narodowa zapewnia bezpłatne uczestnictwo w projekcie ([licencja](#)), zaś środki na utrzymanie lokalnych

instalacji, które do tej pory każda z uczelni pokrywa z własnych funduszy, mają pochodzić z centralnego budżetu państwa.

E-usługa OMNIS Biblioteki Narodowej mogłaby być rozwiązaniem, na które polskie bibliotekarstwo akademickie czeka od dwóch dekad. W opinii środowiska projekt ten może przyczynić się nie tylko do podniesienia poziomu usług oferowanych przez biblioteki uczelniane, ale także stać się postulowaną i od lat bardzo potrzebną wspólną platformą indeksującą zasoby polskich księżnic. Ale nade wszystko pozwoli – co jest niebagatelne – na bezpłatne pozyskanie przez uczelnie nowoczesnego narzędzia informatycznego, służącego obsłudze największych elektronicznych baz danych jakimi zarządzają szkoły wyższe – katalogu bibliotecznego i bazy czytelników.

Jednak, aby biblioteki uczelniane mogły w realnie nieodległym czasie przystąpić do projektu, konieczne jest pełne zaangażowanie także władz poszczególnych uczelni. W celu wzmocnienia starań bibliotek o wejście w projekt OMNIS Rada Wykonawcza Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich (KDBASP) zwraca się z prośbą do wszystkich Rektorów zrzeszonych w KRASP o wsparcie w nadaniu tym działaniom odpowiedniej rangi poprzez podpisanie – wypracowanego przez zainteresowane strony – listu intencyjnego pomiędzy KRASP a Biblioteką Narodową. Taki dokument mógłby nie tylko stanowić swego rodzaju mapę drogową wdrożeń systemów w poszczególnych bibliotekach akademickich, ale także stałby się gwarancją realizacji założonych przedsięwzięć zarówno po stronie środowiska akademickiego, jak i Biblioteki Narodowej, które w rezultacie doprowadzą do stworzenia wspólnej narodowej platformy. Zainteresowanie tym przedsięwzięciem, oraz zapewnienie wsparcia naszych działań, uzyskaliśmy od v-ce Ministra Nauki prof. Aleksandra Bobko, podczas spotkania (1.09.2017 r.) w ministerstwie, w którym uczestniczyli przedstawiciele Biblioteki Narodowej, KDBASP oraz ministerstw: Cyfryzacji, Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Kultury. Wówczas padły ważne deklaracje ze strony BN o otwartości i potrzebie współpracy w tym zakresie z księżnicami akademickimi.

Środowisko bibliotekarzy akademickich pokłada ogromne nadzieje w realizacji opisanego projektu Biblioteki Narodowej i jest w pełni zdeterminowane do uczestnictwa w tym przedsięwzięciu. Jednakże jego powodzenie zależy w dużej mierze od przychylności i zaangażowania po stronie rektorów naszych uczelni. Dlatego raz jeszcze prosimy o życzliwe zainteresowanie projektem i wsparcie naszych działań w proponowanej formie.

Z wyrazami szacunku

Przewodniczący Rady Wykonawczej
Konferencji Dyrektorów Bibliotek
Akademickich Szkół Polskich

Marek M. Górski